

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8Co/261/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5112228912
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5112228912.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Františka Potockého a Mgr. Zuzany Hartelovej v právnej veci navrhovateľky: Bc. W. C., nar. XX. XX. XXXX, bytom J. č. XXX, zastúpená splnomocneným zástupcom Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom so sídlom X., E. M. č. XX, proti odporcovi: Obec Belá, so sídlom Belá, ul. Oslobodenia č. 183, IČO: 00 321 168, zastúpený splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Hagara - Hagarová, s. r. o., so sídlom Žilina, ul. Daniela Dlabača č. 35, IČO: 36 806 498, o náhradu mzdy z neplatného rozviazania pracovného pomeru, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 17C/216/2012-94 zo dňa 19. marca 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Žilina rozsudkom č. k. 17C/216/2012-94 zo dňa 19. 03. 2014 odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľovi sumu 3.034,08 eur spolu s úrokom z omeškania 9,25 % ročne zo sumy 48,16 eur od 16. 04. 2011 do zaplataenia, 9,25 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 05. 2011 do zaplataenia, 9,25 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 06. 2011 do zaplataenia, 9,5 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 07. 2011 do zaplataenia, 9,5 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 08. 2011 do zaplataenia, 9,5 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 09. 2011 do zaplataenia, 9,5 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 10. 2011 do zaplataenia, 9,25 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 11. 2011 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 12. 2011 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 01. 2012 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 02. 2012 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 03. 2012 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 04. 2012 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 05. 2012 do zaplataenia, 9 % ročne zo sumy 213,28 eur od 16. 06. 2012 do zaplataenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. Odporcu zaviazal zaplatiť na účet súdu súdny poplatok vo výške 182 eur do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia. O trovách konania súd rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Rozhodnutie odôvodnil tým, že v danej prejednávanej veci si navrhovateľka uplatňovala náhradu mzdy za obdobie od 25. 03. 2011 t.j. od oznámenia, že okamžité skončenie pracovného pomeru považuje za neplatné a trvá na ďalšom zamestnávaní do 27. 03. 2012 t.j. do právoplatnosti rozhodnutia okresného súdu č. k. 25C/103/2011-49 zo dňa 18. 10. 2011 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 5Co/9/2012-68 zo dňa 19. 03. 2012 o vyslovení neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a následne v období od 28. 03. 2012 do 31. 05. 2012 z dôvodu prekážok na strane zamestnávateľa, keďže jej po neplatnom skončení pracovného pomeru zamestnávateľ neumožnil nastúpiť do zamestnania a to v celkovej výške 3.034,08 eur.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že nárok na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru navrhovateľka uplatnila samostatne a od výroku o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zo dňa 09. 03. 2011 rozhodnutím súdu v konaní sp. zn. 25C/103/2011 je výrok o uplatňovanej náhrade mzdy závislý. Bolo rozhodujúce to, že odporca ako zamestnávateľ so svojím zamestnancom - navrhovateľkou skončil pracovný pomer neplatne a keďže zamestnanec trval na pokračovaní odporca bol povinný poskytnúť jej náhradu mzdy, keďže jej nepridieval prácu podľa pracovnej zmluvy.

Pokiaľ ide o ust. § 79 ods. 1 Zákonníka práce súd konštatoval, že ak zamestnávateľ stratil možnosť zamestnanca ďalej zamestnávať, už v konaní o určenie neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru odporca nepreukázal žiadne dôkazy, ktorými by preukazoval, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca ďalej zamestnával a na ňom bolo dôkazné bremeno, ktoré nepreukázal a v tomto konaní o náhradu mzdy kvalifikovaný procesný návrh odporca nepodal.

Preto súd v danej veci posudzoval dôvodnosť výšky uplatnenej náhrady a obdobia, za ktoré si náhradu navrhovateľka uplatňuje. Mal za to, že v danom prípade odvolaním z funkcie navrhovateľke pracovný pomer neskončil a pre posúdenie uplatňovaného nároku nebolo podstatné, či k odvolaniu z funkcie došlo platne alebo neplatne. Okamžité skončenie pracovného pomeru bolo rozhodnutím súdu vyhlásené za neplatné a stav, ktorý nastal odvolaním navrhovateľky z funkcie a dohoda o inej práci medzi účastníkmi nebola dohodnutá. Podľa názoru súdu nastáva teda stav, v ktorom chýba jeden zo základných prvkov pracovného pomeru (druh práce) a takýto stav je prekážkou v práci na strane zamestnávateľa. Za existencie tejto prekážky v práci na strane zamestnávateľa je na zamestnávateľovi, aby túto situáciu riešil, či už dosiahnutím dohody alebo skončením pracovného pomeru so zamestnancom zákonným spôsobom. Pokiaľ tak nepostupuje, musí znášať dôsledky vyplývajúce z pretrvávania stavu považovaného za prekážku v práci na jeho strane. Týmito dôsledkami sú trvanie pracovného pomeru zamestnanca a povinnosť zamestnávateľa poskytovať mu náhradu mzdy vo výške priemerného zárobku.

V danom prípade nárok na náhradu mzdy podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce patrí zamestnancovi pri splnení zákonných predpokladov do právoplatného rozhodnutia súdu, ktorý rozhodol o tom, že okamžité skončenie pracovného pomeru dané zamestnávateľovi dňa 05. 03. 2011 je neplatné a rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 27. 03. 2012. Teda za obdobie od 25. 03. 2011 do 27. 03. 2012 patrí navrhovateľke náhrada mzdy v sume 213,28 eur jej priemerného mesačného zárobku.

Zároveň v konaní o náhradu mzdy sa súd zaoberal aj otázkou, či existuje právny úkon smerujúci k rozviazaniu pracovného pomeru a či a kedy na jeho základe došlo k skončeniu pracovného pomeru a v závislosti od toho posudzoval ďalší mzdový nárok. V konaní bolo medzi účastníkmi nesporné, že dňa 28. 03. 2012 doručil odporca navrhovateľke výpoveď z pracovného pomeru, ktorej určenia neplatnosti sa v konaní sp. zn. 17Cpr/3/2012 domáha. Súd bol toho názoru, že v danom období od 28. 03. 2012 do 31. 05. 2012 existuje právny úkon smerujúci ku skončeniu pracovného pomeru jednostranným právnym úkonom odporcu a ktorý pracovný pomer mal skončiť ku dňu 31. 05. 2012, pričom otázka (ne)platnosti výpovede je predmetom vedeného konania sp. zn. 17Cpr/3/2012 a nebolo o nej doposiaľ právoplatne rozhodnuté. Súd za obdobie od 28. 03. 2012 do 31. 05. 2012 nárok navrhovateľky na náhradu mzdy v sume 213,28 eur jej priemerného mesačného zárobku považoval za dôvodný ako dôsledok vyplývajúci z pretrvávania stavu považovaného za prekážku v práci na strane zamestnávateľa podľa § 142 ods. 3 Zákonníka práce.

Podmienkou zníženia, resp. nepriznania náhrady mzdy je uplatnenie tohto nároku zamestnávateľom na súde a bez žiadosti zamestnávateľa súd nemôže jeho povinnosť nahradiť zamestnancovi mzdu znížiť, prípadne ju vôbec nepriznať. Nárok zamestnávateľa na zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy nemožno uplatniť samostatným návrhom na začatie konania, ale iba v rámci konania, v ktorom zamestnanec uplatňuje nárok na náhradu mzdy v dôsledku neplatného skončenia pracovného pomeru a v danom prípade odporca primerané zníženie prípadne náhradu mzdy vôbec nepriznať v tom konaní nepožadoval. Preto súd návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovel a zaviazal odporcu na zaplatenie náhrady mzdy za celé obdobie od 25. 03. 2011 do 31. 05. 2012 spolu v sume 3.034,08 eur.

Výška výpočtu náhrady mzdy medzi účastníkmi nebola sporná (odporca ju nijako nenamietal), preto súd vychádzal z vyčíslenej náhrady podľa § 134 Zákonníka práce zo mzdy zúčtovanej zamestnancovi na

výplatu v rozhodujúcom období a z obdobia odpracovaného zamestnancom v rozhodujúcom období, a to priemerného mesačného čistého zárobku vo výške 213,28 eur.

Navrhovateľka podľa ust. § 4 ods. 2 písm. d/ zákona SNR č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatkoch za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákona o súdnych poplatkoch“) bola oslobodená od poplatku a podľa § 2 ods. 2 veta prvá zákona o súdnych poplatkoch, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Keďže súd nezistil u odporcu dôvody pre oslobodenie a v konaní neboli preukázané skutočnosti na jeho oslobodenie od poplatku, preto súd zaviazal k povinnosti odporcu zaplatiť súdny poplatok za podaný návrh, a to 6 % z priznanej sumy vo výške 3.034,08 eur, čo predstavuje sumu 182 eur.

O trovách konania si vyhradil rozhodnúť po právoplatnosti tohto rozhodnutia s poukazom na ust. § 151 ods. 1 a 3 veta prvá Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“).

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie odporca prostredníctvom svojho splnomocneného zástupcu.

V odvolaní uviedol, že priznanie nároku na náhradu mzdy, tak ako je to uvedené v napádanom rozhodnutí, je v hrubom rozpore s dobrými mravmi, nakoľko navrhovateľka si ako hlavný kontrolór odporcu dlhodobo neplnila svoje základné povinnosti vyplývajúce z tejto funkcie a súčasne aj z jej pracovného zaradenia hlavnej kontrolórky. Táto práve naopak hrubým spôsobom porušovala svoje povinnosti, a to napr. tým, že počas celej doby výkonu funkcie vykonávala bez súhlasu obecného zastupiteľstva podnikateľskú činnosť, čo je v hrubom rozpore s platnou právnou úpravou zachytenou v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, čo bol aj napr. jeden z dôvodov pre ktorý bola z tejto funkcie odvolaná (odporca o podnikaní navrhovateľky nemal vedomosť ani ako zamestnávateľ).

Okrem tohto porušenia navrhovateľka zanedbávala svoje povinnosti a to najmä tak, že nepredkladala obecnému zastupiteľstvu plán kontroly, a preto sa ho pri kontrolnej činnosti ani nemohla pridržiavať a súčasne obecnému zastupiteľstvu a ani inému orgánu obci nepredkladala žiadne výsledky svojej práce, čo všetko bolo následne motívom odporcu pre rozviazanie pracovného pomeru s navrhovateľkou a súčasne aj jej odvolanie z funkcie jeho hlavnej kontrolórky.

Prvostupňový konajúci súd mal za to, že odporca, v prípade ak argumentoval zákonnou výnimkou uvedenou v § 79 ods. 1 Zákonníka práce spočívajúcej v tom, že súd má možnosť rozhodnúť, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, mal možnosť resp. povinnosť podať riadny procesný návrh ešte v konaní o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru. Odporca bol názoru, že tak spravil, avšak napriek tomu súd o aplikácii tejto zákonnej výnimky pozitívne nerozhodol, čo malo negatívny následok na rozhodovací proces súdu v tomto konaní.

Z týchto dôvodov žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol.

Navrhovateľka sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené podľa § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku prislúchajúceho obsahu spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedol v rámci odvolacieho konania odvolateľ - odporca, konštatuje, že prvostupňový súd vo veci samej v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 O. s. p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované

ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti dôvodov. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania a stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, z ktorých vyvodil svoje právne závery. Odvolací súd tak dospel k záveru, že skutkové a právne závery okresného súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s článkom 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že odôvodnenie odvolaním napadnutého rozsudku ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.).

Vzhľadom k tomu, že odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný, pri posudzovaní danej veci sa zaoberal len námietkami odporcu uvedenými v odvolaní a procesným postupom prvostupňového súdu predchádzajúcim vydaniu napadnutého rozhodnutia z hľadiska, či došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Odporca v odvolaní v prvom rade namietal, že priznanie nároku na náhradu mzdy je pre porušovanie povinností zo strany navrhovateľky vyplývajúcich z funkcie a pracovného zaradenia hlavnej kontrolórky v hrubom rozpore s dobrými mravmi.

Termín „dobré mravy“ Zákonník práce nevymedzuje, avšak sa s ním v rámci zásad, z ktorých Zákonník práce vychádza, priamo formulovaným v čl. 2 Zákonníka práce stretáme.

Pojem dobré mravy úzko súvisí s pojmom „morálka“ a „mravnosť“. S poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3Cdo/191/96 možno dospieť k záveru, že dobré mravy patria medzi zásady súkromného práva. Používajú sa ako kritérium, ktoré obmedzuje subjektívne práva v ich obsahu, resp. častejšie ako kritérium, ktoré obmedzuje výkon subjektívnych práv. Obsah pojmu „dobré mravy“ spočíva vo všeobecne platných morálnych normách resp. normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem na ich rešpektovaní.

Rozhodnutím súdu o určení platnosti alebo neplatnosti skončenia pracovného pomeru je súd rozhodujúci o náhradu mzdy podľa § 79 Zákonníka práce viazaný a bez kladného rozhodnutia o neplatnosti skončenia pracovného pomeru sa nemožno s úspechom domáhať nároku na náhradu mzdy. Preto uplatnenie si náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru spôsobom vyplývajúcim priamo zo zákona nemôže byť podľa odvolacieho súdu v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa ustálenej judikatúry základným hľadiskom pri rozhodovaní súdu o tom, že na žiadosť zamestnávateľa zníži, poprípade neprizná zamestnancovi náhradu mzdy za dobu presahujúcu dvanásť mesiacov (§ 79 ods. 2 Zákonníka práce), je len skutočnosť, či zamestnanec bol po neplatnom rozviazaní pracovného pomeru zamestnaný u iného zamestnávateľa, poprípade či sa do práce nezapojil z vážneho dôvodu. V danom prípade takýto návrh zo strany odporcu nebol podaný.

Pokiaľ je v ust. § 79 ods. 1 Zákonníka práce obsiahnutá výnimka, podľa ktorej pracovný pomer netrvá, ale sa končí, a to vtedy, ak súd rozhodne, že nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, v tom prípade sa pracovný pomer končí dňom právoplatnosti rozhodnutia súdu, domáhať sa v tomto smere rozhodnutia súdu bolo na zamestnávateľovi a toto právo mohol uplatniť podaním samostatného návrhu na začatie konania alebo uplatnením vzájomného návrhu v konaní o náhradu mzdy (§ 97 O. s. p.).

Z rozsudku Okresného súdu v Žiline č. k. 25C/103/2011-49 zo dňa 18. 10. 2011 (č.l. 58 spisu) vyplýva, že sa súd v konaní o určení neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru zaoberal tvrdením odporcu, že nemožno od neho ako zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával. K svojmu tvrdeniu však odporca nenavrhol vykonať žiadne dôkazy, ktoré by preukázali jeho tvrdenia. Preto tieto považoval len za účelovú obranu a na uvedené neprihliadal. V tomto konaní

o náhradu mzdy ani podľa odvolacieho súdu kvalifikovaný procesný návrh odporca nepodal. Na uvedené bol súdom na pojednávaní dňa 26. 02. 2014 výslovne dopytovaný (č.l. 90 spisu). Odvolanie odporcu nie je preto ani v tejto časti dôvodné.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa v zmysle ustanovenia § 224 ods. 4 O. s. p. Podľa tohto ustanovenia totiž, ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3 O. s. p., (ako tomu bolo v danej veci) o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.